

Memor illius grauissime admonitionis Sesternę non uagabor, et
 intra doctrinę et Canonū fines me continebo, sequens autem
 figuram eam, quam Grammatici Systemon proterron uocant,
 aggredior ad Canones, deinde (si tempus habebis) et per par-
 tes licebit, reuertar ad doctrinam.

Secundus Canon in quo dicitur infimos et medios ordines uelut gra-
 dus in sacerdotij ordinem tendere, nisi nullo modo pro-
 batur. Aduersatur. n. doctrinę et uerbis. s. Dionysij a quo
 Ecclia cũ reliqua fidei dogmata, tum Hierarchie ratio-
 nem ducere consueuit.

Cuius uerba Hęc sunt in qto Cap. de Eccl. Hier. Scitur bene

Dionys. Cap. 5.
 Eccl. Hier.

- » ficut diuinus ordo primus quidem est in ordinibus, atq;
- » idem supremus et ultimus. nam in eum terminatur et
- » perficitur ordo nre Hierarchie dispositio, nam quemadmo-
 dum uidemus uniuersam Hierarchiã in Iesum terminari,
- » sic singule Hierarchie terminantur in propriũ diuinum
- » Hierarchiam.

Reliqui placent excepto ultimo, quem nullo modo probis, plenus
 n. nisi uis difficultatis, Elieio autem ego quinque inco-
 moda, uel certe dubia quę Canon uel insinuat, uel
 exprimit.

Primum est in primis uerbis a Chrō institutum ut cent Ep
Excludunt hæc uerba Epōs ab institutione diuina, dis
sit n. Canon a consueto more loquendi, ne institutio
caderet super Epōs, et super formale eorū, et excogitatio
est sic insolitus dicendi modus, ut intelligatur Christus
quidem instituisse ut cent sed modo suo, mediate. n.
Eos cum in partem sollicitudinis a Pont. Rom. uocatur
esse ueros et legitimos

Iam hæc uerba interpretantur uerba superiora; afferunt
n. proprium modum quo instituuntur Epī, Christus s.
uoluit tñ ut cent Epī, sed quō mō? respondet Canon
in his uerbis; iam hæc reliquit dispñi sumi Pontificis,
ipse institueret et uocaret.

Duo uero incommoda propria continent hæc uerba præter
id quod habent comune cum precedentibus.

Incommoda uel dubia cum dico esse in Canone in bonā par
tem accipite præsertim sanctissimi uerba mea, Ego n. n.
dico ita esse in rei ueritate, sed tantū dico id quod
mibi uidetur esse dubium aut incommodum, subiiciens
me iudicio hominum peritissimorū, quos paratus sum
dico igr̄ uideri mihi hæc uerba duo continere incommoda

Vnum quod videtur aduersari praxi licet primitiue,
 alterum, et est tertium in ordine, quod repugnare etiam
 univ. Canonibus Conciliis. utrumq; simul probis, imo
 ex uno probis alteru'. Sed primum premitto. huc.

Vnum quod hic Canon est universalis, loquitur n. de institu-
 tione et assumptione Eporum respectu omnium temporum,
 et omni locorum. nam si assignare vult eam instituen-
 doru' Eporum, certe adequata et per se eam assignat.
 Convenit igitur univ. omnibus omniu' temporum et locorum
 Epis, alioqui non poneretur per se et adequata caus-
 sa. Præterea in Canone legitur fit, ergo univer-
 sale debet esse. que propterea dico, quasi parti-
 culariter diceretur, quod illi Epi qui omni tempore
 vocati sunt et vocantur à Pontifice Romano sunt
 veri et legitimi Epi, hoc verissimu' esset, et ab omni
 Cath. sine dubitatione ulla concedendu', sed Canon
 plus dicit, univ. est, et vult nobis prescribere regula'
 discernendorum Eporum legitimorum à nō legitimis, et hoc
 regula debet omnibus temporu' Epis adaptari, et ac-

Secundo quod premitto est Soc. quod ad veritatem Suius
s. Epōs vocari in partem sollicitudinis à Pontifice
nans n. non sufficit illa generalis aut. ^{tas} sumi Pon-
tificis virtualiter concurrentis ad oēs Ecclesiasticas
actiones, in quibus singulis semper eminenter apparet
et relucet Domini Pontificis auctoritas, sed requiritur
actualis et formalis assumptio vocantis in partem
sollicitudinis, vel imediati .s. si ipse per se vocaret
vel mediati, puta si lege sua vel consensu expresso
id alijs concessisset, quod antea sibi soli erat reser-
uatum.

Sed utrumq; horum premissorum, quae Canon supponit
non unv satis respondere praxi Ecclie primitivae
adeo quod possimus dicere in omni tempore in
omni locis Epōs fuisse actu, et formali et expresso
consensu assumptos et vocatos à sumo Pontifice.

Si quis n. evolvat antiquitatem, et repliet prisca temporis
memoria usq; ad Apostolorum tempora, inveniet Epōs
per septingentos annos, atq; eo amplius in maxima
Christiani orbis parte electos et consecratos fuisse
sine eo quod à Pontifice Rom. (ut Canon ait) sint
vocati

uocati, qui et ab ipsis Pontificibus Romanis fuerint Sabiti
 ueri ac legitime Epi, modo fuerint in comunione et
 obedientia sedis Aptice.

Deiudicabit autem p.^m constitutionem Apticam, que est in octauo
 libro Constitut. Apticarum Clementis Romani, continentem
 totam prorsim et ritum institutionis Eporum seruatae a
 temporibus Aptorum de ea disponentium. Verba Clemen-
 tis hae sunt.

Nunc autem ad praecipuum ecclesiasticae descriptionis caput
 oratio properet, ut cum uos, qui de Christi sententia p.
 nos Epi constituti estis, sane a nobis dispositionem didice-
 ritis, omnia secundum tradita nobis mandata perficere
 possitis. scientes quod q. nos audit, Christi audit, et qui
 Christi audit, is Deum et patrem ipsius audit, cui gloria
 in secula amen.

Simul igitur congregati nos duodecim dñi Apti has nos linias
 praecipimus institutiones de omni ecclesiastica forma.
 presentibus una nobiscum electionis uase Pauli coopto
 nro, et Iacobo Epi, et reliquis Presbyteris, et septem dia-
 conis. Primus igitur ego Petrus dico Epum ordinari de-
 bere, ut supra simul oes constituimus, ex omni parte
 representatione coerentem, ab omni populo delectum, quo

11 nominato et approbato, conveniens populus cum Collegio
11 Presbyterorum, et Episcopi, qui adsunt, in die ante, precipue
11 ex omnibus interroget Presbyteros et plebem, an is sit
11 quem petunt in Rectorem, quibus amentibus iterum
11 interroget si omnium testimonio affirmatur eum dignum
11 esse Sacrae magnae et illustri gubernatione. deinde si pe
11 tatam erga Deum coluit, si erga homines iusta serva
11 vit, si domum suam recte administravit, si sine ve
11 presensione vitam instituit, atque omnibus simul ex
11 veritate, non ex coniectura testificantibus talem eum
11 esse, veluti coram iudice Deo, et Christo, prae nimirum
11 et Spiritu Sancto, atque omnibus sanctis et administra
11 torijs spiritibus, tertio iterum interrogentur, an vere
11 dignus sit sacerdotio. ut ex ore duorum vel trium tes
11 tium stet omne verbum. ijs qui tertio assentientibus
11 illum dignum esse, silentio imperato unus ex primis
11 Episcopi cum duobus alijs stans prope altare, reliquis
11 Episcopi et presbyteris secreto orantibus, diaconis dicens
11 Evangelia super caput eius, qui ordinatur apta tenentibus
11 dicat conversus ad Deum.

sequitur.

11 Sequitur Canon Concilij Niceni. Ep̄m conuenit maxime q̄dem ab om-
 12 nibus in prouincia Ep̄is constitui, quod si hoc difficile erit, uel
 13 pp̄ instantē necessitatem, ut pp̄ longitudinē uie, omnia tres
 14 in unū conuenientes, consentientibus et̄ absentibus p̄ lras, sic
 15 fiat ordinatio uobis aut̄ quicū que fuerit Sabeat Metropol^{anus}
 Aduertendū est Canonē loqui etiam de electione, nō mō de
 cōsecratione (ut notat Theodorus Balsamon) sed et̄ de
 Cōcilij Niceni electionem Ep̄is cū antea populorū fuis-
 set Item Laod. Can. 12.

16 Ep̄i iudicio Metropolitanorū et uicinorū Ep̄orum cōstituitur in
 17 electa potate. Antioch. Can. 19. idem Chalced. Can. 28 Car-
 18 thagin. Can. 13. Metropolitanus cōstituebatur ab Ep̄is pro-
 19 uincie uocatis et̄m Ep̄is prouincie uicine Can. 6. Conc. Sordani
 20 hoc demonstrat

Est autē aduertendū quod illis tempore cōfirmatio et cōsecratio
 non erāt duo actus distincti, sed electus a Populo siue ab
 Ep̄is statim consecrabatur, et sic simul et semel erat
 confirmatus et cōsecratus.

Erat igit̄ hoc regula Ecclesiastica profecta ab Ap̄tis que com-
 muni usu et instituto Ecclesiarū seruabatur, quod Canones
 Ap̄torū ostendunt et praxis Ecclesie et Concilia testatur.

Sed dices q̄d poterant ee ueri et legitimi Ep̄i sine Ap̄tica
 sedis auct̄te, non ne hoc applicatio ad Pontificē Max.
 spectat? satis erat ut eent ueri et legitimi Ep̄i illa

tempore si in conuentione sedis Aftice fiebant, eū non
esset lex, que id prohiberet.

Quantū ad applicationē attinet, nō est necessariū ut Pontifex
Rom. eam semper exerceuerit. res. n. ē positua et mutabilis
pertinens ad usū et exercitiū, quod illo tempore erat
amplius et latius respectu electionū, modo sic usus altē-
rior est et angustior, eū optimis tribus in occidēte tō-
cōsuetudine & lege electiones ad Pontificē Max. deue-
nerūt, tū si in Ecclia Orientali ubi nō est sic nos Soli
eligerētur et consecrētur Ep̄i a suis Metropolitanis uel
Metrop.ⁿⁱ a suis Suffraganeis, et ij Ep̄i daret debita obe-
dientiā sedi Aftice sine dubio essent ueri et Catholici
Ep̄iscopi.

Atq̄ ut hoc res facile intelligatur Pontifex Rom. tria Sabit,
^{ratione}
muneris ^{ratione} ^{ratione} imō nunc Sabit. Nam primū est Ep̄s, cuius muneris uere
Sabit propria Eccliam ac diocē, quā pre alijs gubernare
debet. Est quoq̄ Patriarcha uel primas. quo officio debet
tur ei provincia propria, ac priuatim suae gubernationi
pertinentes. Apparet hoc in Can. 5. Conc. Nicē. Ep̄os sibi in
ijs provincijs imēdiatē subiectos ipse confirmabat, et con-
secrabat, et Metropolitanis saltem palliū mittebat. In
electionibus Ep̄oy et Metropolitanoy ad alios Patriarchas
pertinentiū ipse nihil agebat, Imō electionibus Patriarchas
suū nomen relinquebat, tū aliquo tempore eorū longē
seruati

servatū est, ut ij Patriarche postq̄ assumpti erant Synodicas
 Ep̄tas ad Pontificem Rom. mitterent, quibus suā fidē ex-
 ponebat, quae si sana reperta fuerat in cōmunionem reci-
 piēbantur.

Præterea est Papa, cuius munus vñe totus orbis ei provincia
 est, casū fidei ex Soc cognoscebat, depositiones Ep̄iscopos,
 Casū deniq̄ oēs graviores quas cum vult ad se advocat
 Ex ijs patet quōd cum modi assumendorū Ep̄os nō fuerint
 semper uniformes, difficile est revocare istos modos ad
 unam certam regulā generālē que possit etiā antiquissi-
 mis illis Ep̄is accomodari, sed si certa regula et uniformis
 assignanda est, nō debemus Severo facto, qm̄ periculosum
 est ea que sūt facti redigere ad unū dogma q̄ dogma
 est certū et invariabile, facti inconstans et mutabile
 debemus autē relicto facto sequi ius, dogma, et fidei
 certitudinē, et de ijs constituere regulā fixam, qua
 possimus veros et legitimos Ep̄os a nō talibus distinguere.
 Et Soc erit si dicamus illos esse veros et legitimos Ep̄os
 qui sub Pontifice Romano vocati sunt, qui sub eius obedien-
 tia assumpti sunt, qui in cōmunionē Ap̄tice sedis fuerunt
 promoti. Soc. n. constans et perpetuū fuit et esse debet
 in Eccl̄a, ut qui sedi Ap̄tice nō obedit, Ep̄i nomine non
 sit dignus.

Prosequor examen Canonis. Presbyteris superiores.

Hic est quintū absurdū. Nam in Sac parte fouet Seresim Arianā, Ita sunt apta et composita uerba, ut Christi exaltatio non cadat super Sae uerba. Rogo p̄res Aeriū cur iudicatus est Sereticus, si Ep̄i iure diuina nō sunt Presbyteris superiores. neminem legi iudicari Sereticum nisi dogma fidei falsū defendat.

Si existeret ab inferis Aeriū, ne diceret, si Ep̄iscopi iure diuina non sunt presbyteris superiores, cur ~~igitur~~ ^{non} Ego fui iudicatus Sereticus? non ne sciebam Ego et confitebar Ecclesiam solam illos constituisse superiores, negabā autem eos ex sacris l̄ris ex Euangelis, ac p̄nc̄i p̄ceptis, esse eos superiores, p̄p̄a q̄ fui iudicatus Sereticus, quod patres ueri iudicarent diuina iure constitutam Sane presbyteronū et Ep̄orum differentiam.

Si igitur p̄nc̄i et Ecclesie uere iudicio tantum tribuendū putatis, quare Canonem ita componitis ut Christi institutio ab Ep̄iscoporum superioritate ablatā et remota esse uideatur?

Dices, fuit Sereticus iudicatus, quia negabat Ep̄os quo ad

ad ordinem esse superiores s. Pres absolute Sacresim
 iudicāt Epōs non esse superiores presbyteris, nihil
 n. addunt, nec secūda quid Sacresim faciunt, sed simplr
 et ita simplr et absolute ueritas fidei ē, Epōs esse
 superiores presbyteris, non in Soc uel in illis, Imo
 Epiphanus ut recitauit M^{us} orator Cuique eccle-
 siarū disputans con' Arium adducit eas rōnes et aucto-
 ritates quae etiam conuincunt Epōs quo ad iurisdic-
 tionem esse superiores, quare s. Pres nō secūda
 quid, sed simplr et absolute, iudicarent de Sac su-
 perioritate, et Epōs absolute quo ad omnem potē
 iudicarent superiores.

Sed dies non debet Soc declarari qm Hieronymus, Crisostomus,
 Ambrosius contradicere uult.

Crisot. ad Timoth. 3 dicit Epōs superiores esse presbyteris
 sola ordinatione.

Ambrosius Ep. p. ad Titum dicit eadem esse ordinationem
 presbyteri et Epō.

Hieronymus in Ep. ad Titum, et in Ep. ad Euzarium
 dicit Ecclie cōsuetudine factos Epōs presbyteris superiores.

Quid ad Soc dicimus? Quantum ad Crisostomū secūda

Utilitatem ex his dicendi sumenda e' ueritas dictorum
consideremus quid ipse sibi uelit in his uerbis.
Voluit reddere rationem Cyrillus aut Paulus ab Episcopis
ad diaconos transiuerit. Nam Episcopum faciens men-
tionem Presbyteris complexus e' quia ipsi quoque docent
et ecclesie presunt, nam Episcopi solam manu' impositio-
ne habent precipuam, qua' cum alijs no' habent commu-
nem.

Non comparat igitur Episcopum et Presbyterum quo ad ordinem super-
iorem et inferiorem, sed quo ad ea que per utrumque
possunt exerceri, et dicit quod quia regimen ecclesie, et
munus docendi per utrumque exercetur, licet iniqua-
liter hoc non negaret Cyrillus, ideo nulla fecit
Presbyterorum mentionem, nam precipiens Episcopus, precipit
etiam Presbyteris, qui etiam in regenda ecclesia
et docenda occupantur. nam, inquit, in sola ordina-
tione differunt, hoc est, unum tantum est reservatum
Episcopo, quod Presbytero communicari non potest, quid est
illud, ordinatio, id est manus impositio, pontificalis,
in alijs. n. que sunt regimenis ecclesiastici no' diffe-
rant, id est per utrumque possunt administrari, et de
facto ita erit tempore Pauli et Cyrilli etiam

Nam Presbyteri erant teste Ignatio, et Clemente Romano,
 Consensus, Corona, et quasi Senatus Epi, de quorum sen-
 tentia res Ecclie gubernaret Eps, et ipsi curam Ecclie
 sine Sabebant licet subordinationem.

Cor. ad
 Rom. 3. Verba eius Sac sunt. Ordinem Presbyterorum dimittens tran-
 sivit ad diaconos, quod ita? quia non multum est inter
 medium. nam et ipsi docendi munus et presidetiam
 Ecclie acceperunt, et que de Epi dixit Sac conuenit
 Presbyteris. nam in ordinatione sola ipsi excellunt, et
 in Sac solo unum superare Presbyteros.

Ad Ambrosij: Ad Ambrosij dicitur quod illa auctoritas nihil probat nisi quod
 uterque est sacerdos, et Episcopus et sacerdotium est idem
 ordo, Sac. n. aperte Sabent Verba Ambrosij, post Episcopus

Ad Ambrosij: ad Romanum
 Cap. 3. Diaconatus ordinem subijcit, quare? nisi quia Pres-
 byteri et Epi una est ordinatio, uterque sacerdos est,
 sed Eps primus est, ut omnis Eps Presbyter sit, non om-
 nis Presbyter Eps, sic n. Eps est qui inter Presbyte-
 ros pres est.

De Hieronymo dicitur quod unum dictum eius semel bis ne pro-
 latum non debet ueritati ab omnibus recepte obesse.
 In quo sequi debemus regulam illam pulcherrimam Vincetij
 Linciniensis, quam tenere debemus in ueritate Catholica.

a' sanctorum Patrum dictis elicienda, ubi etiam precipit
quid faciendum sit, cum unus sanctus Pater comuni con-
sensui aduersatur. recitabo eius aurea uerba.

Quibus et (de sanctis Patribus loquitur) Sac lege credendum
est, ut quicquid uel omnes uel plures uno eodemq; sen-
su manifeste, frequenter, perseueranter, uelut quodam
consentiente sibi magistratu Concilio, accipiendis, tenendis,
tradendis firmauerint, id pro indubitato, certo ratioq;
sciteatur: Quicquid uero, quamuis ille sanctus et doctus,
quamuis Episcopus, quamuis Confessor et martyr, pre-
ter oes, aut etiam contra omnes senserit, id inter pro-
prias et occultas et priuatas opinianculas a' comunis et
publice, generatis sententiae aut Sonitate secretu sit,
nec cum summa eterne salutis periculo, iuxta sacrile-
gam Sacerdotum et schismaticorum consuetudinem uniuersa-
lis dogmatis antiqua ueritate dimissa, unius Soni-
tis nouitium scelerum errorem.

Hoc igitur faciendum est in Hieronymo, uel si cui magis
placet, eius uerba sunt leniter exponenda, uel secundum
interpretationem D. mi. Epi. Vicariensis. s. quod non
negat Hieronymus hos duos gradus, a' sua prima
institutione differre, sed dicit quod Ecclia magis
auxit

ausit, amplificavit et dilatauit eorū differentiā, vel
 aliam exponem ipse excogitet; debemus .n. verba Hiero-
 nymi accomodare ad veritatem, non veritate ad ipsius
 verba. nam ut vere dicam Hieronymus nimis ampli-
 fiat istam suā Ecclesiasticā Episcopum institutionē, et
 Latius, q̄ sublimis illa, et Christi voce atq̄ omni diu-
 no iure stabilita sedis Aptica aut Soritas patitur,
 ideo vel omnino reiciendum est Soc solitariū Hiero-
 nymi dictum, vel aliquo modo mitigandum.
Eadem dignitate et pote potiri, quam ad usq̄ tempora obti-
nerent. Quantum incommodum est.

Nam vel nisi tenebre sunt, vel certe Canon fugit lucem,
 et tenebras sequitur. Que tandem est Soc dignitas.
 que potestas! temporibus nititur! consuetudine firma-
 tur, ad Soc usq̄ tempora duret. Igitur in futuram
 nō durabit, variatur ergo, mutatur tollitur, temporū
 iniurijs obnoxia est, Principum voluntati subijctur, Su-
 mans arbitrata extinguitur.

Pret' si Soc potestas precaria est, quare damnantur ij, qui
 negant Epōs ea nō potiri, Soc .n. videtur potius perti-
 nere ad factū, non ad errorē iuris, quod si vera et
 firma potestas est, quare ergo ad temporum angustias

Hec de Canonibus. Sed quoniam uideo me longius progressum
supercedere a ueritatis annotationibus doctrine; Itaque
omissis, quae ego annotaueram, assentior ijs quae annota-
uerunt D. G. Epi. Segouien. et Noriden. in ijs, quae
inter se non pugnant, in ijs uero quae pugnant se-
quor sententiam d. n. Segouien. Hec dixi quod
omnia subieci censuræ patrum.